

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы**

КАРАР

№ 76

«20» октябрь 2022 ел

Урта Йорткүл Советы депутаты статусы
турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Урта Йорткүл авыл җирлеге Уставы нигезендә, Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы

КАРА ИТТЕ:

1. Урта Йорткүл Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне расларга.
2. «Урта Йорткүл авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 21 июндәге 11-3 номерлы Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга.
3. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында ([http:// www.spasskiy.tatarstan.ru](http://www.spasskiy.tatarstan.ru)) һәм хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземә калдырам.

Урта Йорткүл Башлыгы
авыл җирлеге башлыгы:

Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы
2022 елның 20 октябрь карарына
кушымта

Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы
депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрән башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели

1 статья. Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яна чакырылыш Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре түбәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкалар;
- 3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылса;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;
- 5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;
- 6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;
- 7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган

Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы булу, Россия Федерациясе гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокукы булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә яшәү хокукын раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокукы булган чит ил гражданы гражданлыгы;

8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы карары вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы әлегә гариза кергән көн була.

4 статья. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган төп документы, шулай ук аның үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдаланган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклык һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген, Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы уставында билгеләнгән очрактардан тыш, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 статья. Депутат эшчәнлегә формалары

1. Депутат эшчәнлегә рәвешләре түбәндәгеләр:

- а) Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;
- б) Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- в) Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы карарлары проектларын Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы каравына кертү;
- г) депутат гарызнамәсен кертү;
- д) депутат мөрәжәгатен жибәрү;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфай затларга гражданныр хокукларын бозуның ачыкланган очракларын кичекмәстән кисәтү чараларын күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эш;
- и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территорияль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы Уставында, Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы эш регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат шәхсән Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышларында катнаша.

2. Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышларын депутат үткәрү вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлегә мәсьәләләр буенча Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы эше Регламенты нигезендә барлык кирәкле материалларны ала.

Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышында катнаша алмасаң, депутат бу хакта алдан ук ТР Спас муниципаль районы Советы Рәисе урынбасарына хәбәр итә.

3. Депутат түбәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Урта Йорткүл авыл жирлеге Советында тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Урта Йорткүл авыл жирлеге Советын карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарның һәм Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфай затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикерләрен әйтергә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Урта Йорткүл авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертәргә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертәргә, тикшерелә торган мәсьәләләргә карау тәртибе һәм асылы буенча, Урта Йорткүл авыл жирлеге

Советының карарлары проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы утырышында Урта Йорткүл авыл җирлегенің теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәғлүматын тыңлау турында тәкьдимнәр кертергә;

7) Урта Йорткүл авыл җирлеге Советының эш регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкьдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) Урта Йорткүл авыл җирлеге Советының утырышлар беркетмәләренә эчтәлеге белән танышырга.

4. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкьдимнәр һәм искәрмәләр Урта Йорткүл авыл җирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы депутатның даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы депутаты комиссияләренә эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкьдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат комиссия эшендә катнашырга мөмкин, аларның әгъзасы булып тормый, тәкьдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү тавышы хокукына ия карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә депутатның катнашуы

1. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советының депутаты һәм аның комиссияләренә үз компетенцияләре чикләрендә белешмәләр йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы карарларын муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый рәвешләренә һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан башкарылуны тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында Урта Йорткүл авыл җирлеге Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Урта Йорткүл авыл җирлеге Советы утырышларында депутат гарызнамәсе

белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, Урта Йорткүл авыл жирлеге Советының төзелә яисә сайлана торган башка органнары житәкчеләренә, Урта Йорткүл авыл жирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутатның Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы карары буенча депутат таләбе буларак таныла торган мөрәжәгәте. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы утырышында Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Депутат таләбе жиберелгән жирле үзидарә органы, вазыйфай зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән срокны алган көннән 10 көннән дә соңга калмыйча, язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Җавап органның житәкчесе, вазыйфай заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе жиберелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча куелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсьәләне караган көнгә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

5. Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфай затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен Урта Йорткүл авыл жирлеге Советы билгеләгән срокка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 статья. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат мөрәжәгәте булып депутатның дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына язма рәвештә мөрәжәгәте санала, күрсәтелгән органнарның вазыйфай затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча, мәгълүматны һәм аның депутат эшчәнлегенә бәйле белешмәләренә алу максатларында мөрәжәгать итү санала.

2. Депутат мөрәжәгәте депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жиберелә.

3. Дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфай затларының, оештыру-хокукый рәвешенә һәм ижтимагый берләшмәләргә депутат мөрәжәгатьләрен карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә җавап сораулар мөрәжәгатендә куелган мәсьәләләр асылы буенча булырга һәм мөрәжәгать жиберелгән вазыйфай зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар коллективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгатьләрен карый, гражданны кабул итә, дәүләт хакимиятенә тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлегенә турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кәргән тәкъдимнәрен, шикаятләрен карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дәрәс чишәргә ярдәм итә;

гражданны кабул итә;

жәмәгәтчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларны тапшыру исемлегенә һәм тәртибенә Урта Йорткул авыл жирлегенә башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның жәмәгәтчелек чарасы рәвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясегә законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Урта Йорткул авыл жирлегенә Совет депутатлары урта эшчәнлек өчен төзелә торган депутат фракциясегә яисә төркем составына һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерүгә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегенә тәртибенә Урта Йорткул авыл жирлегенә Советның эш регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте.

1. Урта Йорткул авыл жирлегенә Совет депутатлары, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Урта Йорткул авыл жирлегенә Совет депутатның сайлау округындагы эше, Урта Йорткул авыл жирлегенә Совет турында язмасын тыңларга, аның белән Урта Йорткул авыл жирлегенә Советның, аның органнарының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында сөйләшәргә хокуклы.

3. Жирле үзидарэ органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарэ органнары эшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы турында, депутатның тәнкыйть искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар хакында хәбәр итәләр, законнар депутаты, муниципаль берәмлекләренң вәкиллекле органнары эше практикасын, жәмәгать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Урта Йорткүл авыл жирлеге территориясендә жирле үзидарэ органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рәвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы.

Депутат жирле үзидарэ органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) сайлаучыларны даими, айга ким дигәндә бер тапкыр кабул итү;

4) оештыру-хокукый формасына карамастан, гражданның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының мөрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренең жавапларын вакытында карарга һәм аларга жавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигәндә бер тапкыр хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;

8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган

гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны игълан итмәскә;

10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксыз:

1) шәхсэн яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлегә белән шөгыйльләнү;

2) түбәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) катнашу Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләренә (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы) муниципаль хокукый актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучы, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнәргә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка

ижади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренә башка органнары составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләргә гамәлгә ашыручы депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллеке очрактарыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә рәвештә мөнәсәбәтләргә керүче гражданны карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат эшчәнлегенә бәйлә булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләргә, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкит итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) шәхсэн яисә якин туганнына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан һәм депутат статусын жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмау;

5) депутат бурычларын объектив үтәүдә, шулай ук аның абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яисә кызыксыну уяткан очракта - бу турыда Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы карары белән расланган тәртиптә Урта Йорткүл авыл жирлегә Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә кирәк;

7) Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы билгеләнгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Урта Йорткүл авыл жирлегә Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат эшчәнлегенә гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Урта Йорткүл авыл җирлеге законнары, Урта Йорткүл авыл җирлеге Уставы, Урта Йорткүл авыл җирлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылу, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланганнан соң, әйтелгән фикерләре, позициясе өчен җинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык хурлауларга, яла ягуга яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга җибәрелгән очракларга кагылмый.